

OBSAH

ÚVOD	9
------------	---

KAPITOLA 1

RÓMOVIA A POLITICKÁ PARTICIPÁCIA – „ELIGO ERGO SUM“

(M. Vašečka)	19
--------------------	----

1. POLITICKÉ STRANY NA SLOVENSKU A RÓMSKA PROBLEMATIKA	19
1.1. Postoje politických strán k rómskej problematike	19
1.2. Rómska agenda v programoch politických strán v parlamentných voľbách 1990 – 1998	20
1.3. Rómska agenda počas parlamentných volieb 2002	22
2. ÚČASŤ RÓMOV V PARLAMENTNÝCH VOLBÁCH	24
2.1. Deklarovaná účasť Rómov v parlamentných voľbách 1998 a 2002	24
2.2. Príčiny rozhodnutia zúčastniť sa alebo nezúčastniť sa parlamentných volieb	27
3. KOHO VOLIA RÓMOVIA A PREČO?	30
3.1. Parlamentné voľby 1998	30
3.2. Parlamentné voľby 2002	33
4. ČO ZNAMENÁ VÝSLEDOK PARLAMENTNÝCH VOLIEB PRE RÓMOV?	38

KAPITOLA 2

RÓMSKI VOLIČI A ICH HODNOTOVÉ ORIENTÁCIE (P. Puliš)

1. ÚVOD	41
2. HISTORICKÝ FENOMÉN ASIMILÁCIE	42
2.1. Uhorsko v 14. storočí a prvé asimilačné opatrenia	42
2.2. Asimilačné opatrenia po druhej svetovej vojne	43
2.3. Potláčanie rómskej identity opatreniami socialistického sociálneho štátu	44

6	3. HODNOTOVÉ ORIENTÁCIE RÓMOV, ALEBO HODNOTOVÉ ORIENTÁCIE „URČITEJ“ SOCIÁLNEJ KATEGÓRIE?	44
	3.1. Existuje ešte rómska etnická identita?	45
	4. SILA AUTORITY ALEBO OSOBNÁ SLOBODA?	46
	4.1. Prijímanie rozhodnutí v rodine	46
	4.2. Výber manželského partnera	48
	4.3. Fyzické trestanie detí	49
	4.4. Trest smrti	50
	4.5. Zabezpečenie poriadku v spoločnosti	50
	4.6. Konzistentnosť postojov na škále autoritarizmus – liberalizmus	51
	5. NAPRAVO – NALAVO A VÔBEC NIEKAM?	55
	5.1. Financovanie zdravotníctva a školstva	55
	5.2. Má štát regulovať ceny tovarov a služieb?	56
	5.3. Spoločenská solidarita	57
	5.4. Príjmové nerovnosti	58
	5.5. Diskriminácia na trhu práce	59
	5.6. Je zaradovanie sa Rómov v pravo-lavom spektre konzistentné? ...	60
	6. HODNOTOVÉ ORIENTÁCIE RÓMOV A MAJORITY	62
	7. AKO A KTO MÔŽE RÓMSKYCH VOLIČOV OSLOVIŤ?	64
	8. „RÓMSKY VOLIČ“ – UNIVERZÁLNY FENOMÉN ALEBO ZRADNÉ ZOVŠEOBECNENIE?	65

KAPITOLA 3

	RÓMSKA POLITICKÁ REPREZENTÁCIA (<i>J. Rybová</i>)	67
	1. ÚVOD	67
	2. VÝVOJ RÓMSKEJ POLITICKEJ SCÉNY	69
	2.1. Vývoj do roku 1989	69
	2.2. Vývoj po roku 1989	70
	3. SNAHY O ZJEDNOTENIE RÓMSKEJ POLITICKEJ SCÉNY	73
	4. VOLEBNÉ STRATÉGIE RÓMSKYCH POLITICKÝCH STRÁN	76
	4.1. Parlamentné voľby 1990	76
	4.2. Parlamentné voľby 1992	76
	4.3. Parlamentné voľby 1994	77
	4.4. Parlamentné voľby 1998	78
	4.5. Parlamentné voľby 2002	78
	5. VNÍMANIE RÓMSKEJ POLITICKEJ REPREZENTÁCIE RÓMAMI ...	80
	6. ZÁVER	88

KAPITOLA 4**MIGRÁCIA RÓMOV DO KRAJÍN EURÓPSKEJ ÚNIE**

<i>(M. Jurásková)</i>	91
1. ÚVOD	91
2. STRUČNÁ CHRONOLÓGIA UDALOSTÍ SPOJENÝCH S MIGRÁCIOU RÓMOV	92
2.1. Prvá vlna migrácie	92
2.2. Druhá vlna migrácie	93
2.3. Tretia vlna migrácie	93
3. PROFIL MIGRANTOV A POTENCIÁLNYCH MIGRANTOV	99
3.1. Tradičné členenie	100
3.2. Sociálna diferenciacia	100
3.3. Profil potenciálnych migrantov	101
4. PRÍČINY MIGRÁCIE	106
5. POSTOJ RÓMOV K SLOVENSKU A K EURÓPSKEJ ÚNII	109
5.1. Postoje Rómov k Slovensku	109
5.2. Postoje Rómov k členstvu v EÚ	112
5.3. Výhody a nevýhody členstva v EÚ očami Rómov	113

KAPITOLA 5**RÓMOVIA VERZUS MAJORITA – POSTOJE, VZŤAHY,**

<i>(E. Kriglerová)</i>	119
1. ÚVOD	119
2. FORMOVANIE POSTOJOV A VZÁJOMNÝCH VZŤAHOV	122
2.1. Historické súvislosti	122
2.2. Politika voči Rómom	123
2.3. Sociálna situácia Rómov po roku 1989	124
3. POSTOJE	127
3.1. Postoje majority k Rómom	127
3.2. Postoje Rómov k majorite	131
4. VZÁJOMNÉ VZŤAHY MEDZI RÓMAMI A MAJORITOU	132
4.1. Ako vnímajú spolužitie s Rómami Nerómovia?	132
4.2. Ako vnímajú Rómovia spolužitie s Nerómami ?	133
4.2.1. Medzinárodné porovnanie	134
4.2.2. Prípady Slovenska	134
4.3. Interetnické vzťahy v Českej republike	138

8	5. INTERETNICKÉ KONFLIKTY	140
	5.1. Interetnické konflikty v Českej republike	140
	5.2. Interetnické konflikty na Slovensku očami Rómov	142
	5.2.1. Konflikty s Nerómami	145
	5.2.2. Konflikty so starostom	146
	5.2.3. Konflikty so skinheadmi	146
	5.2.4. Konflikty s učiteľmi	147
	6. OČAKÁVANÉ VZŤAHY V BUDÚCNOSTI	147
	6.1. Aké vzťahy v budúcnosti očakávajú Rómovia?	148
	6.2. Ako vidia budúcnosť vzájomných vzťahov Nerómovia?	149

PRÍLOHA 1

DOTAZNÍK – PRVOSTUPŇOVÉ TRIEDENIE	153
---	-----

PRÍLOHA 2

VÝSKUMNÝ TÍM	162
--------------------	-----

PRÍLOHA 3

ZOZNAM ANKETÁROV	163
------------------------	-----

LITERATÚRA	165
------------------	-----